

B U S A Y I D A

O. ADEM SELÇUK	
Postacının Günlüğünden	2
MAHMUT BAHAR	
Sergüzeşt-i Adem	3
Çağdaş İran Şiirinden	4
MÜŞRİF-İ AZAD-İ TAHRANİ	
Bahar Ocağında Gelen Yiğitler	
Çev.: İbrahim Bülbul	
İSMAİL BİNGÖL	
Hüzün Sağanacı	4
MEHMET AVŞAR	
Eylül Düşünceleri	5
MEHMET NARLI	
Şiir Üzerine Denemeler - II-	6
YUSUF DURSUN	
Türküleri Vatan Eyledim	7
CENGİZ COŞKUN	
Mim	8
ÖZLEM KARATAŞ	
Geçmişle Hayat Arasında	8
MEHMET DURMAZ	
Sonrası Güldür Açar	9-10
MUSTAFA PINARBAŞI	
Bir Tebessümün Resmi	11
MEHMET SOLAK	
Gün Ne Zaman	11
HASAN EJDERHA	
Çocuk Harman ve Zaman	12
ERDAL NOYAN	
Gül Olacaksın	13
ŞABAN ÖZBEN	
Şairlerden Geçikmiş Haberler	14-15
İRFAN COŞKUN	
Secdegül	16

POSTACININ GÜNLÜĞÜNDEN NOTLAR

".....

*Benim ne çok yüreğim var Allahım?
Bir kapıya bir kucak sevinç getiriyor,
Bir kapıyı göz yaşına boğabiliyorum;
Bir kapı sonsuz bir bekleyişle açılırken
Bir kapı öfkeyle yüzüme kapanıyor.*

*Yine de hiçbir şey olmamış gibi,
Yine de hiçbir şey duymamış gibi,
Pencerelere yapışık yüzlerin hüzünlü bakışlarından
Ve birbiriyle yarışan ayaklarımın sesinden
Güç ve kuvvet alarak
Bir başka kapıya uzanıyor ellerim.*

*Çantamın bir gözünde
Edirne, Temeltepe, Sarıkamış yanyana
"ER MEKTUBU GÖRÜLMÜŞTÜR" damgalı yurt gülleri açıyor,
Bir gözüne Ortadoğu
Petrol ve barut kokusuyla bağdaş kurup oturmuş
Ve bir gözünden sarışın bir Alman pulu
Gözyaşıyla ıslanmış türkülere el sallayıp geçiyor.*

*Dünyanın binbir hali raks ederken beynimde
Dilimde bir türkü gibi besmeleyle
Her sabah yeni baştan çantamı kucaklarım.
Vebalim boynunuza ey caddeler,
Ve ey birbirini kovalayan sokaklar!
Belki diliniz olsaydı çok şeyler söylediniz
Ama benim;
Bir sır küpü olmaktan çatladı dudaklarım.
....."*

KIRIĞI: Şiir Dergisi • Kırkbeşgünde bir çıkar • Sahibi ve yazı İşleri Müdürü • Cengiz Coşkun • Genel Yayın Yönetmeni: • Tayyib Atmaca • Yayın Koordinatörü: • Mehmet Durmaz • Abone Dağıtım: Ercan Sağlam • Para ile satılmaz/ ağanın (alanın) eli tutulmaz. Posta Çeki Hesap Numarası: Tayyib Atmaca 507 75 12 Okuyucusuna gönderilir. • Gelen her mektup cevaplanır • gönderdiğiniz her mektup için iki mektup pulu göndermeniz rica olunur. • Yazışma Adresi: Palalı Süleyman Cd. No: 66 Osmaniye/ADANA • Telefonlar (322) İş: C.C.: 812 42 10 Ev: T.A.: 812 72 56 Ev: M.D.: 822 17 68
Dizgi, Montaj, Baskı: Akdeniz Ofset Matbaacılık- Tel: 814 84 59 Osmaniye/ADANA

SERGÜZEŞT-İ ADEM

Ara sıra sol yanımda çatal bir dil
cınnet düğününe davetiye
al kırbaçı eline
sür insi cinni
kaktüsler gelin olsun

bir şafak alacası kabullerin aralığında
gün ışığı gibi sızıver
geniş aç ellerini
parmakların yüzüksüz
avuçlarında nişan

idmansız dile ne dilerse
toprak yeniden
tohum yeniden
rahmet yeniden
bir adem söz gelişi
kırk yıllık çiniden
ve balçıktan
ve sudan
ille bir sevgili
adem'in kaburgasından

gökyüzüne çiğ düşmeden daha
uyan
çıplak ayak uçlarında
kısmetin olan meyveyi ara
ve hiç çekinmeden dış batır
yasakların en olgununa

gözlerine çiğ düşmeden
geceden kalma üç çimdik katran
sayrı bir beden
çare
çare çıplak incir ağacının
sırrı pek yaprağından
vaktidir
kendine emret
yaratılmışların günü
aysbergler seni bekliyor
dev dalgalar seni
umman içinde umman

insan bedenine hasret
toprak seni
su seni
Havva seni

giderken bir gözünü arkada bırak
"Allahaismarladık"tan korkma
yaratılmışların altıncı gününde
iki kirpik arası sergüzeştin
karantina

çekinmeden dış batır
yasakların en olgununa
bir yarısı
bir yarısı "suç ve ceza"

suç ve ceza

rıdvaaan
kapını açık tut
yüküm adem

İbrahim BÜLBÜL

ÇAĞDAŞ İRAN ŞİİRİNDEN
Çev: İbrahim BÜLBÜL

BAHAR OCAĞINDAN GELEN YİĞİTLER,

Bahar ocağından gelen yiğitler:

Gece

Gözleri

Ve saçları

Su çiçekleri

Savaşçı kabilenin yiğitleri

Ateş içenler

Ölümlle oynayanlar

Ve elleri

Gece yıldızlarına boyanmış

Hindin canlı fildişileri

Ormanların yiğitleri

Kan rengi yürekleriyle

Dağların yiğitleri

Irmak gibi zirveden

Ovaya indiler

Aktılar

Büyük ormandan geçtiler

Yol boyunca,

Haşmetiyle doğan güneşi

Şiirleştirdiler

- Ne güzel bir şiir-

Bahar ocağından gelen yiğitler

Şarkın ışık saçan geçitlerinden

Şehrin tamamına

Kırmızı güller

Saçtılar

Ve şehir, kırmızılar açan şehir

Bahar ocağından gelen yiğitler...

İsmail BİNGÖL

HÜZÜN SAĞANAĞI

Bir melâl burcundayız şimdi

Bağrımızı dağlamakta olan bir dipsiz acı...

Seyyi'e bir matemdir çektiğimiz

Kaybolan ve zulmette bırakılan bir neslin

Kırık... dökük miraslarından...

Azad olacağımız gün gelmedi mi hâlâ

EYLÜL DÜŞÜNCELERİ

*Nice asırlar var başka sanırdım,
Gözümü sakındım sırtımdan vurdu.
Hakikat mı suçlu? Tarih mi yalan?
Cellatlar başımda sehpalar kurdu.
Maskeli yüzlerde gel gerçek ara,
Her arayış ruhta başka bir yara.*

*Değişmiş değerler bir garip olmuş,
Sarraf çarşısında gübre pazarı,
Her bağ İrem bağı, her yolcu Karun,
Kim dinler, düşünür köhne mezarı?
İlahi ölçüler raflarda dursun,
Ferman kul yapısı, şahlar buyursun.*

*Neron'la yarışta yıldız uşaklar,
Hizmet de cinnet de aynı kantarda.
Hak, hukuk çöllerde düştü düşecek,
Akbabalar kanat çırpıp yukarda,
Zulüm gönüllerde eriyen kardır,
Zalime yeryüzü hücre kadardır.*

*Bir günde kaç defa battı bu güneş,
Her saat rüzgarda başka kokular.
Bozkır taktığında yükselirdi ay,
Hep uykuda şafak, hasretim uzar.
Yüreğimde ümit yüklü yokuşlar,
Gözlerim ufukta dönmüyor kuşlar.*

*Kuzeyli rüzgarlar, buz tuttu beynim,
Samla akşam-sabah gözümden pınar.
Bozkırda tomurcuk açmayagörsün,
Budandır dalları, ciğerim yanar.
Soldu ak güllerim, uçtu nice can,
Canlar sağ oldukça vatana kurban.*

ŞİİR ÜZERİNE DENEMELER - II -

Gelenek ve Şiir Üzerine Düşünme Denemesi

Şiirin kendi geleneği ile ilişkisini temalar ve biçimler açısından ele aldığımızda görürüz ki benzer temalar, benzer biçimler devam edip geliyor. Şiir nasıl kurulsun kurulsun kendini geleneğin dışına itemez. Nasıl ki insan soyu varoluşundan bugüne bazı iradi ve itikadi değerler, şekli özellikler taşıyorsa, şiir de ilk oluşundan sonuna kadar insan ruhuna, insan sırrına ait bir takım temaları hep taşıyacaktır. Ne var ki insanlığında olduğu gibi bazı dönemlerde şiir de bazı değerleri önceleyip bazılarını arkılıyor.

Eğer insanların şiir geleneğinden anladığı bir takım tür ve biçim adları olursa (gazel öldü, aruz yaşıyor mu, na't ne oldu vs.) veya bazı temalar olursa günün şiirinin geleneğe uzanması, oradan eli dolu çıkması pek düşünülemez. Hatta bunlar üzerinde fazlaca durmak şiir-gelenek ilişkisini sık bir düzleme indirgemek olur.

Şairin asıl yapması gereken geleneğin imge düzenini kuran soyutlama dünyasını anlamaktır. Çünkü ancak bu şekilde yeni biçimler elde etmek, çağın dramını bu biçimlere katmak üzere geleneğin biçimlerini ve temalar dünyasını yoklayabilir şair. Sözlük bilgisi tamamlansa bile geleneğin ruhunu anlamak zordur. Geleneğin imge düzenini kuran soyutlama dünyasını anlamak için yalnızca şiire değil bütün yazı ve konuşma biçimlerine sorumluluk düşmektedir. Çünkü imgelerin, öğretilmelerin insanlara bir dünya açması, bir toplumdaki çıkmazların, inançların, ortak çözümlere, ortak yönelişlere ulaşması gerekir.

"Gelenek kendi biçimlerini, kendi temalarını olduğu gibi şaire teklif etmez; "(1) İster ki şair bilgi alanına, duyuş alanına açılırken, kendisinin insanlığa kazandırdığı çağrışım dünyası gözünü ve yüreğini açsın. "Şaire kendi şifresini almaya zorlamaz; şair, kendi şifresini bulması için, geleneğin şifresini öğrenmesi gerektiğini hatırlatır." (2) Çağdaş şiirdeki ihmal işte bu noktadadır. Çağdaş toplumun mazmunu yoktur. Geleneğin mazmunlarını reddetmekle de, geleneğin mazmunlarını çalmak veya ödünç almakla da şiir-gelenek ilişkisinin tam kurululacağına inanmak zor. Çağdaş hayatın mazmunu dolar veya laiklik ise çağdaş şiirin mazmunu harhalde" "yusuflar" olamaz.

Şiir geleneğin kardeşi değil neslidir. Geleneğin paraleli değil, uzantısıdır. geleneğin aynısı olmayı düşünmekle, geleneği reddetmek arasında tutarsızlık bakımından pek fark yoktur. Şiir, geleneğin ufkı, yeni doğacak günü olmalıdır. Amma nasıl? Zor bir soru. Daha doğrusu yaşayan insanın kendi geleneği ile taban

tabana zıt bir hayata alışkanlık kazanması bu sorunun cevabını zorlaştırıyor. Nasıl ki bir takım insanlar geleneğe bağlı kalmayı (kültürel alanda) bayramlarda mehter takımı bulundurmakla eşdeğer sayıyorsa, bir takım şairler de şiirlerinde bazı arkaik kelimeleri bulundurmakla, bazı tür ve biçim adlarını kullanmakla geleneğe bağlı kaldıklarını sanmaktadırlar. Nitekim içinde gül, bülbül geçen bir çok şiir okuyup bir dirhem bile gelenek tadı bulamadığınız olmuştur. Ama adı gazel veya kaside olmayan, içinde aşık-maşuk geçmeyen ama size geleneğin ruhunu koklattıran şiirler de okumuşsunuzdur.

Aslında insanı şiir yazmaya götüren ilk etki de gelenek değil mi dir? Kendinden öncekileri okumakla başlamaz mı insan şiire. "Gelenek şairin ilk dünyasıdır." (3) Yaşanılan hayat, geleneğin dünyasını anlamaya ne kadar müsaitse, şairin geleneğe uzanması da o oranda olur. Yapılacak işi tekrar edelim: Geleneğin imge düzenini kuran soyutlaşmayı anlamak. Günümüzde kadar gelen şiir tesadüfler sonucu gelmez. Birtakım üstün nitelikleri olduğu için gelir. Geleneği yok sayma, geleneğin aynısı olma, geleneğe götürmeyeceği gibi, şiir de götürmez.

Bu Toplum Şairden Ne İster

Hadi gel hadi gel modern toplumum

Sana ben sana ben demokrasi vereyim

Modern toplumda hemen hemen hiç bir değer özüne matuf değildir. Modern toplum neye iyi, güzel ve doğru demişse onu yiyip bitirmiştir. Ama iyi ve güzelin insani ezgisinden de vazgeçemediği için sevgi, özgürlük, demokrasi gibi, içini bir türlü dolduramadığı dolmalar üretmiştir. Çıkın sokağa kimi tutarsanız tutun, önemli olanın insanlık olduğunu, iyilik olduğunu söyleyecektir. Sonra da oturup düşünün!...

Modern toplum bir yalanlar yumağını yaşamaktadır. Bu yalanları, ancak düşünenler, vahyin verdiği vicdanla duyanlar farkedebilir. Modern toplum, şairden bu yalanlar yumağını deşifre etmemesini ister.

Yalanı açığa çıkarmak isteyen şairi de pek sevmezler. İsterler ki şair de ya kendileri gibi değer yargılarının pazarlamasını yapsın ya da sussun. Ama şairin bu sinsi tuzağa düşmemesi, yenilmemesi gerekir. Kirlenmeyi anlamalı, ondan uzaklaşmanın güvenli bir yolu olan şiire çağırmalıdır insanları.

1. Sezai Karakoç, Edebiyat Yazıları-1- Diriliş Ya. İstanbul

2. A.g.e.

3. A.g.e.

TÜRKÜLERİ VATAN EYLEDİM

Bir hoyrat söylenir Harput'ta
Mezire'den ses gelir
Bir ucu Urfa kokar
Bir ucundan dillenir Kerkük
"Yüksek minarede bülbüller öter"
Şimdi meclislerde bir Hayri eksik

Çamlığın başında bir duman değil
Yozgat türküsüdür burnumda tüten

Sürmeli gözlerdir sürgünüm benim
Asılır boynuma türkülerin berati
Boz bulanık derelerde çimerken
"Pazara tutulur Ziya'nın atı"

Kilim desenli türküler
Işır gözlerinde Veysel'in
Kınalı türküler aydınlatır âlemi
Uzun ince yollarda tükenir ömür
Bir madımak türküsüne yatarım
Sizlere ömür

Yosun kokulu silahlara sürülür
Türkülerin hırçın çocuğu
Gülle donatılır mermiler
Ordu'nun deresinde temizlenir kin
Fadime'm takılmış oltaya
"Çekin uşaklar çekin "

Toroslarda tüter Elif'in aşkı
Boram boram türkülere konarım
Karaca'm, senindir ela gözleri
Elif Kız'ın türküsüne yanarım
İncecikten bir kar yağar üstüme
Elif Kız'ın hasretiyle donarım

Bir zeybeğin duruşunda türküler
Şahlanmış atlara bindirir beni
Diz vurur şahım
Yörük Efe'nin sesi
Katık yapar türkülerini sazına
"Hey gidinin efesi, efelerin efesi "

Hasret sularında Balkan türküsü
Söyletir yıllara sevdami benim
Tuna boylarında kesilir kolum
Rumeli türküsüyle düşerim derde
"Aliş'imın kaşları kara"
Ah bre deryalar, Aliş'im nerde?

Azeri türküsüne sarılır kolum
Serin sulu bulahlar verir can suyumu
Şamil'dir diğer adım
Deli bir rüzgardır başımda esen
"Gece gündüz şu sinemde döğünen
Ne könüldür, ne ürehtir; sen, sen, sen"

Sınır boylarında türkü taşları
Dinletir ezeli hikayemizi
Yemen ellerinde şehit olurum
Türküler dolusu bir gemi
Taşır ağıtlarımı Anadolu'ya
"Çanakale içinde vururlar beni"

Türküler ...türküler ... Canım ...
türküler

Söz kestim sizinle ebedi
Nikahımı tel eyledim curaya
Kopuz oldum söyledim
Türkülerini
Vatan eyledim

Cengiz COŞKUN

MİM

Doğuran bir an olsun durulamıyor git- gel sancı nöbetleri Sanki nefes alıp verir gibi yüreğinden ince bir çığlık ter taneleri okyanus devinimleri can alıp verdiği kanından beslediği bir kıpırtı yumağı zorlayan bedenin kabaran damarları ağlama sesleri ışığa merhaba merhaba dünya.

Çocuk aydınlığa elif çekiyor
Gencinse başında kavak yelleri
Yokuşu tırmanıyor ihtiyar adam
Asasına dayanıyor
Kırılıyor
ISSIZLIK

İşte tam oraya bir mim koy
Dersen ki; bilmiyorum
Bütün cevaplar sende
Sur'a vav üfrülüyor sesini dinle
ISSIZLIK

Veyl olsun o mağluplara
Lamelif babında bir kılıç bile
Terazi kurulsun ar'afta bekle
Sağından verilen muştuyu dile
Hesap
ISSIZLIK

Çok naz ettik gelmedik hazır olamamak kaygısı yüreğimizde doyamamışlık gözlerimizde Beklemek neden acı veriyor beklenen istenmeyen mi Umuyoruz a'raftayız havf ve reca makamındayız Bir yanda cennet kokuları bir yanda cehenmem homurtuları Rabbimiz bağışla

Özlem KARATAŞ

GEÇMİŞLE HAYAT ARASINDA

Ağlama nar çiçeğim gidiyorum diye
Avuçlarımın arasına alamadım diye hayatı
Geçmişle bugün arasına sıkışan kalbimi
Parmagımdan damlayan ölümü veremem sana

Yıllanmış suratları görmedikçe
Çılgıgım serseri gibi
Dolaşacak sokaklarda

Uğursuz tanrıların sırtımlarını görmeliyim
Sesini duymalıyım doyunluğumun
Umutsuzluğumun

Sürgündeki özlemimi başıma taç yapmalıyım
Eğilip almalıyım gözlerimi topraktan
Minik insanlar takmalıyım saçlarıma
Gören gözler tanımalı
Ve suçsuz bakışlardan bitkin yüreğim
Şehrin varoşlarına ihbar etmeden beni
Gitmeliyim

Bekleme beni
Bekleme
Söylenmemiş sözler aşkına

SONRASI GÜLDÜR AÇAR

Nazım Payam'ın yetmiş iki sayfalık kitabının adı.

Elli sekizinci sayfadan itibaren çocuk şiirlerine ayrılan kitapta elli dört şiir bulunuyor.

"Çeşitli dergilerde çok güzel şiirlerini okuduğum Nazım Payam'ın kitabına bu ismi vermesini çok anlamlı buldum:

Tomurcuk bile olmadan, gül edasıyla salınanların garabeti karşısında nice gerçek şiir güllerini kokladığım bu kitaba, bu ismin verilmesi doğrusunu isterseniz "tevazuda ifrat" gibi geldi bana. İnşallah bazıları gerçek sanmaz.

Bu isimden: "Daha yeniye, daha güzele doğru gideceğiz" mesajını aldım ki bu tevazu ve kararlılığın her sanatkarda olması gerekir.

ŞİİR YAZMAK adını verdiği anahtar şiirle başlamış kitaba:

Kim inkar edebilir ki/ Kalemin gücünü

Ateşi suya vermiş/ Denize giriyor kelimeme

Şiir ummanına giren her şair, inci çıkaramaz. Nazım inci çıkarmak için çok uğraşmış; ama ne çıkardığına zaman sarrafı karar verecek.

Kelimeye fazla önem vermek, bir zamanlar yalnızca biçimci şiirin özelliği zannedilmiş ve biçimci şiire tepki gösteren serbest şiir tutkunları kelimenin ses yönünü ayaklar altına almışlardı.

Bunun karşısında kendini gelenekçi kabul edenler de uzun zaman kelimenin ses değerini ön plana çıkarıp bunu manadan tavize kadar götürdüler. Hasılı ses ve mana unsurlarını birleştirme külfetini çekebilecek gerçek şairler yerine gürül gürül ses, kafiye, slogan; gümbür gümbür sarhoş naraları, kabadayı nidaları boşaltan şaircikler türemiş ve ortaya külfetsiz şiir çıkmıştı:

.....
Çağ ilham perilerini/ Kelime yaklaklarına gömmüştü

İnciler buzdan mağarada/ Yankısız duvarlarda örülü

Ve alanlarda/ Bütün bentler fahriye

"Ben" "Ben" "Ben" bu büyük yetenek

Bir kase su içinde

Su kasidesine nazire

Her biri büyü simsarı, çığırktan

Gürül gürül ses boşaltıyorlardı.

İşte "Külfetsiz Şiir"de şair böyle bir şiir atmosferinden kaçıyor. Kaçtığı şiir ülkesinde şairler hakani Ali Şir Nevai, Şiristan şehrindeki tahtında oturmakta; tuğlarla, gazellerle seslenmiş güzeller dolaşmakta; huzurda Yahya Kemal ki şair bizim Yahya diyor- elinde Açık Deniz olduğu halde durmaktadır. Şair bu rüyayı sevmiş, bu rüyadan uyanmak istememiştir.

Şairin poetikasını yansıtan önemli bir şiirdir "Külfetsiz Şiir". Bu şiirde şiir kilimine hangi ilmiğin atılacağı, hangi renklerin vurulacağı belli olmaktadır: GELENEK ve YENİLİK.

Zaten gelenek mi yenilik mi "anomi"sinden kurtulmanın yolu- zor da olsa- hem gelenek hem yenilik reçetesinin uygulanmasına bağlı olmalıdır.

Ya yalnız ses ya da yalnız mana deyip külfetsiz şiiri seçenlerden olmadığını şair:

"Unuttum külfetsiz şiiri" final mürasısıyla belirtiyor.

Şiirin ana malzemesi; yoğunlaşmış, çarpıcı hale getirilmiş fikir veya his, yani ingedir. Öyleyse şiir imgelerle yazılır lakin yalnız imge şiiri şiir yapmaz.

Kelimelerle imge iyi ifade edilmeli. Anlamca bu iki unsur mütenasip olmalıdır. Bütün bunlardan sonra şiire varlığının ana sebeplerinden birisi olan musikiyi eklemek gerekir. Ses için manadan, mana için sestten taviz vermemeyi becerebilen gerçek şairdir ve yarımada onlar kalacaktır.

Dilin gerçek güzelliğinin aynası olan şiir, ancak külfeti çekilen, işlenen, demlenen şiirdir.

Nazım'ın şiirlerinde en çok etkilendiğim şey, kelime işçiliğidir. İmgeyle kelimeyi ve kelimeler arası ilişkiyi mana ve musiki üst yapısına bağlayabilen şairler grubuna rahatlıkla dahil edebiliriz onu.

Şiirleri çoğunlukla serbest; ama şiirin imge-kelime-ses gibi temel disiplinlerine bağlıdır.

Hem onun şiirlerinde çoğu serbest şiirlerde görülen savruluk ve kelime israfı hiç görülmez. Şiirde tasarrufu çok seviyor. Belki de

"Yağmur ol

Sökün üstüme üstüme"

Söyleyişindeki "Sökün etmek" bileşik fiilinde ki etmek yardımcı fiilin hatalı şekilde düşürülmesi bu tutumdan kaynaklanmaktadır. Yine "Tepeden tırnağa ve "Baştan aşağı" de-yiminin bileşkesi durumuna gelmiş"... Başından tırnağına soyunuk..." yanlış söyleyişini bu yoğun düşünüşe, çok boyutlu düşünüşe bağlayabiliriz.

Doğrusu diken arayan gözlerim daha çok güllerin güzelliğine takıldı ama bahçıvanın hası diken göstereni de sever; çünkü şiir gülünün bahçıvanı olmak zora talib olmaktadır.

Şair gerçekten zora talib olmuş fikir ve his nurundan şekillenen nakışları şiir kelimine dokumuştur.

"Kuş Tüyünden Yüreğim" adını verdiği kısmın dışında fikir yoğunluğu olan şiirleri görüyoruz:

Yer yer şiirlerinde ironik bir lezzeti taşıyoruz. Bunlar arasında "Put Bilmek" şiirinde insanın tanrılaştırmak tutkusu imajı çok güzel sunulmuş. Üstelik bu kapsamda bir insanlık macerasını şiir özlülüğünde sunmayı rahat başarmıştır.

**"Varlığınızdı tapındığınız o devir
Sanatınızdı ilk duanız"**

diye başlayan şiir:

**"Çoğaldı ay, güneş, tohum
Toprak, makina, toplum tanrınız"**
diye devam ediyor.

**"Damıtılmış en saydam kir içinde
Çok imtihanlı bu devir
Kapital son duanız"**

mısralarıyla son buluyor. Sanırım son bölümün ilk mısrasındaki tezat sanatındaki orijinallik ve kelimelerdeki damıtılmışlık Şairin nice şiir işçisi olduğunu göstermeye yeter.

Nazım, en ağır fikirleri, en yoğun hisleri şiirleştirirken dahi söyleyişi hantallaştırmıyor canlı, hareketli bir üslubu yakalayabiliyor.

**".....
Gök beşe bölünmüş
Zaman beş dilim
Ay otuz parça"**

**.....
Ak alın karanlık yere
Karanlık yer
Arap, Acem, bütün insanlık
Güneşin hasat coğrafyasında"**

Nazım'ın şiirlerinde hareket noktası çok değişkenlik gösterir:

Yunus'un tüm dünyayı kuşatan ilahi sevgisi yani islam mistisizmi yoğunlaştığı hissi temellerin başında gelir.

Sonra belli bir zaman ve mekan ka-

lıbından tecrit edilmiş (soyutlanmış) insanın felsefi-psikolojik tahlili: İnsanın yücelmesini sağlayan ya da alçalmasını doğuran sergileri, tutkuları...

Temindari, Yunus, Edirne Şeyhi Neşati, Necip Fazıl gibi Türk-İslam medeniyetinin önemli simaları şiirlerinin örgüsü içinde ışıldayan canlı renklerdir.

Şiirin önemli kaynaklarından aşk ise Nazım'ın şiirinde hiçbir zaman fiziki, beşeri iştihanın yansıması biçimine dönüşmez. Edep yörüngesinden ayrılmayan bir yıldızdır aşk onda; ama az ışıldayan bir yıldız.

Hasılı çocuk şiirleri dışında ağırlık fikri-felsefi yoğunluğa sahip şiirlere verilmiştir.

Şair, çocuk şiirlerini "Kuş Tüyünden Yüreğim" bölümünde toplamış. Çocuk edebiyatı alanındaki gelişmelere çok büyük katkıda bulunacağına inandığım için-ki katkıda bulunmak gerekir- bu güzel çocuk şiirlerine devam etmesini ve münferit bir çocuk şiirleri kitabı çıkarmasını tavsiye ederim. Çünkü çocuklar için edebiyat hem ciddi bir iştir, hem de çocuk sağlığını taşıyabilen bir adam yüreği bulmak her zaman mümkün değildir.

Bir çok şiirde şiir bitiyor; ama söylenecek söz bitmiyor. Şiiri kendi içinizde devam ettiriyorsunuz. Bu bitmemişlik de şairin icaz ilkesine bağlılığının bir göstergesidir.

Bu husus uzun şiirlerinde dahi göze çarpan bir özellik. Yani diyebilirim ki "Bitirilmemiş şiir" şiirine alamet-i farika olmuştur.

Mesela: MERAKIMDIR şiiri adıyla mütenasip bir seyir izliyor: Peşpeşe insan manzaraları, sorular.... sorular...

- Ve-

"Seslen Bana" mısrasıyla okuyanların içinden seslenmesini, şiiri devam ettirmesini şuurlu bir şekilde istiyor.

"URBAYLA YIKANMIŞ KİMLİĞİMİZ" şiiri

...."Fikre sürgün topraklarda

Açılır pergel

Gözlerimiz kuru sünger

Taşınırız bir yerden bir yere

".....mısralarıyla bitiyor,

yani bitmiyor.

Yine "İNSAN ELİNDE BÜYÜR GÜNEŞ" şiiri.... Bismillah.... mısrasıyla bitiyor ki aslında başlıyor.

Bu bakımdan örnekler sıralamakla bitmez. Kısacası Nazım'ın şiirlerinde bitmemişlik-ki bundan çok lezzet aldım- başlıbaşına bir inceleme konusu. Zaten kitabın adı da bu bitmemişliğin ifadesi:

SONRASI "DA" GÜLDÜR AÇAR

BİR TEBESSÜMÜN RESMİ

*İncedir... sevdam inceciğdir
Kalbim görünür o kadar ki
Kımıldasam , yıldızlar gevşeyip düşecektir
Sular parçalanacak karanlıkta*

*Uzak vadilerde akar sevdam
Nefes verir yangınma bin derviş
Bin derviş havalanır avucumdan
Ki, her biri insanlara kardeşliği sevdirmiş*

*Sevdam, isimsiz kitabedir
Hem uykuda, hem de uyanıkken beni okur, bana
Neymişim, acep neymiş dünya nimeti
Islak bir tebessümün resminden başka*

Mehmet SOLAK

GÜN NE ZAMAN

*Ne zaman ki
Kulak versem bir postacıya
Sırtındaki çantası hatırlatsa
Yollara mahkumluğumu
Gün o gündür*

*Ne zaman ki
Yağmura tutulsam sırılsıklam
Ele verse sevdamı apansız
Dolu dolu olsa gözlerim
Gün o gündür*

*Ne zaman ki
Serseri pamukçuklar konsa
Rüzgarla saçlarıma her yanıma
Ve ölümüne bir yaprak kopsa
Dertlensem
Derdimin divanesi olsam
Gün o gündür*

*Ne zaman ki
Söze gelsem dile gelsem
Gün o gündür
O gün bu gündür*

ÇOCUK, HARMAN VE ZAMAN

I.

Tutun çocukları ve alnından öpün
Ulaşamayacağımız menzilleri
Çağırıyorlar ayakımıza
Korkarak simide uzanan elleri
Hayatı öğretecek bize
Gündüze uzanan seherde
Hazırladım ben heybemi.

Zaman, bana gücünü
Denemeliydi gönlümden
Ölümden yana biçilen başak
Haz ve yaz nöbetlerine, bulanacak,
Olsa da, pencereme vuran ışıklar
Daha üst bir zamana gelip ulaşacak.

Gönlü bulutlarda uçan
Çocukluğum tutacak her harmanda
Kuşlar barınacak kanatlarında yüreğimin
Harmanı soluyan karıncaları
Bereket bilmiş çiftçilerin
Gönül otağında demleneceğim
Sonra bir kayaya dayayıp silahımı
- Namlu serinliğinde- dinleneceğim

II.

Çiftçiler ateş yakmışlar
Şairlerle dost yüzlerinin anısına
Şiir şiir devşirdikleri başakları
Şairlerin çiftçi gönlüne salmışlar
Mısra devşiren şairler
Bakmışlar ki ellerinde toprak var.

Ben şairim
Ya da mısra devşiren çiftçi
Suyum, güneşim, Efendim
O'ndan tebessüm görür
Yeşeririm.

Harmanım olmadı benim
Çiftim çubuğum da
Tohumum tebessüm
Hasatım mısra
Bir kuş ölse garip garip
Ya da bir yetim ağlasa
Elim boş, gönlüm mustarip

Şair,
Gönlümde el ayasına şiir yazar
Kızlar nakış ipliği seçer
Çiftçiler denkleştirir biderini
Hasat için yolları, yüreğimden geçer.

GÜL OLACAKSIN

Güvenilir kuytun kaldı mı dünya
Bir örümcek kadar olsun merhametin yok
Biraz kızıl ve tümünden kara zulüm
Yıkıyor ocağımızı
Ceylan talihsizliğini yudumluyor Bosna

İnsan olmasaydım keşke
Görmeseydim duymasaydım bilmeseydim
Cehennem kaçını bir ateş
Yakıyor toprağımızı
Altında yeşeriyoruz şimdi Bosna'nın

Yalnızlık çekilebilir mi filme
Ölümü dirime katık etmeden
Ve Saraybosna
Kıyımların ruhsuz şahitlerini kınamadan
Son nefesini verir mi

Şimdiden sonra
İçtiğimiz su kirlenir
Başaklar sakınır orağımızdan'
Tereddütle kayda geçer
Adımızı tarih

Şu kadar insansız bu kadar silah
Tankerler dolusu paraya gömülmüşüz
Kul olamamış pul olmuşuz
Yapayalnız bıraktık seni Bosna
Mağdur kızlarını sustur
Habercilerini geri çağır Tuzla
Ben batılaşmış Doğu
Ses veremem
Mankurt çoğaltıyorum içimde
Utanamıyorum bile

Yetiş:
Medeniyet kavlince aklıma düşen şehir de
Yatanın sahibi
Muştucular gönder bize Bosna'dan
Küçüktür, azdır
Ama bir ateş cehennemini
Söndürmeye namzettir.

Hey hilale yakışan millet
Heyy Bosna
Fetih süresine mürekkep kanınla
Asr-ı saadete götüren irfanınla
Güçlü sensin
Gerçek sen

Ah yüreğimde binbir diken kanatan Bosna
Gül olacaksın
Gül olacaksın.

ŞAİRLERDEN GECİKMİŞ HABERLER

ŞAİR MEVLANA İDRİS ZENGİN İSTANBUL'DA EVLENDİ

Düğün davetiyesinin dört sayfalık mini bir gazete şeklinde hazırlandığı tören, Türkiye Yazarlar Birliğinin İstanbul şubesinde; Çağaloğlu'ndaki Kızlarağası Medresesinde yapıldı.

Mevlana İdris dervişmeşrep olduğu kadar değişik yapıdaki mizacıyla da dikkati çeken bir şair-yazar olarak tanınıyor. Nikah davetiyesi olarak "Ceride-i İzdivaç" adlı bir gazete çıkarma fikri ancak ona yakışan bir davranıştı. Buna rağmen fevkalade ilgi ve hayretle karşılanan davetiye, gerek köşe yazıları, gerek manşeti, gerekse haberleriyle zevkle okunuyor gazetelerin kültür sayfalarına haber oluyordu. Ceride-i İzdivaç'ta Şaban Abak'ın "Sanat ve Evlilik", Kemal Sayar'ın "Nietzsche Bu İş Bilmiyor" ve İhsan Durdu'nun "Nikahta Letafet Vardır" başlıklı yazıları "Caride"den ziyade edebiyat mecmualarına yakışır türdendi. Birinci sayfanın manşeti "Şehrimizde Bir Evlilik" idi. Ömürlük müstakil gazete altbaşlığıyla yayınlanan Ceride-i İzdivaç'ın manşet haberi aynen şöyle; "Haber merkezimize gelen bilgilere göre Mevlana İdris Zengin ve Aysel Berk (Şair İlhan Berk'le bir akrabalığı yok. Ş.Ö.) bugün (22 Ocak 1994 Cumartesi/ saat 13.30'da evlenecektir. Düğün töreni Çağaloğlu'nda bulunan ve Mimar Sinan tarafından inşa olunup Türkiye Yazarlar Birliği'nce restore edilen ve Türkiye Yazarlar Birliğinin İstanbul şubesi olarak faaliyet gösterecek olan Kızlarağası Medrese'sinde icra edilecektir. Gazetemiz baskıya girdiği sırada tören hazırlıkları ve hava tahmin raporları üzerine müzakereler devam ediyordu.

Üstad Çevir Yaprığı mahlasıyla, manşetin hemen altında ve "Taife-i Şura'nın Namı Diğer Çiçek Bombalarının Beni Benden Alan Acaip İşleri" başlığıyla yeralan nefis yazı ise her okuyana "Bunu kim yazdı" diye sordurtuyordu. Maalesef bugüne kadar bu mahcup yazarı deşifre edebilmiş değiliz. İleriki sayılarda bu zatı Kırığı okuyucularına tanıtabilmeyi ümid ediyor ve buraya kısa bir bölüm aktarıyoruz:

"Gerçi bekar olmanında çeşitli menfaatleri yok değildir. O'nun bir nevi sultanlık adedilmesi boşa olmasa gerek. Lakin kulların sultanlığı ne ola ki, er-geç demokrasiye geçiliyor.

Mamafih Diriliş Sultanının Dersaadet'te bulunuyor olması bizim için kafi derecede bir zevk

ve şevk sebebi olup cümle kalem ehline dahi malum olduğu üzere "Olmaya bir şehrin sultanı, ola viraneye tebdil, dendikte Allah'tan kendisine uzun ömürler niyaz ederiz." Ceride-i İzdivaç'ın (Evlilik Gazetesi) en beğenilen sayfalarından biri son sayfasıydı. Burada tam sayfa olarak ünlü sanatçı Hasan Aycin'ın, Mevlana İdris'e ithaf ettiği ve bu gazete-davetiye için özel olarak çizilmiş nefis bir çizimi vardı. Gazete'de iki de liste vardı: "Evlenmek Üzere Olanlar" listesinde Kemal Sayar, Ahmethan Yılmaz, M. Ali Verçin ve İbrahim Kiras gibi şairlerin "Teşehhüt Miktarı Sonra Evlenecek Olanlar" listesinde ise Gökhan Özcan, İhsan Durdu, Hakan Albayrak, Faik Işık, Bedrettin Karaçam, M. Akif Kireççi, Kamil Doruk, Cevdet Karal ve Mehmet Bodur gibi şair, yazar ve hareket adamlarının isimleri yer alıyordu. Nitekim bundan 12 gün sonra da şair Ahmethan Yılmaz buna benzer bir törenle evlenecekti.

Mevlana İdris'in düğün töreni, şair ve yazarların coşkulu bir toplantısı şeklinde geçti. Kur'an-ı Kerim tilavetinin ardından şair Prof. Dr. Hüseyin Hatemi bir konuşma yaptı. Meşhur İkinci yazıları dergisinin sahibi ve Mevlana İdris'in kardeşi şair Nedim Ali Zengin ile Ahmet Kot'un evsahipliği ve Şaban Abak'ın oğlanevi sağdıçlığı yaptığı düğünde Mustafa Kutlu, Mustafa Rihi Şirin, Beşir Ayvazoglu, Şaban Abak, Kamil Doruk, Kemal Sayar, Yusuf Ziya Cömert, Ahmet Kot, Aydın Gülen, Cevdet Karal, Doç. İskender Pala, H. İbrahim Kaymak, Ahmethan Yılmaz, İbrahim Kiras, Mehmet Ocaktan ve Ahmet Kekeç davetliler arasında dikkati çeken şair ve yazarlardı.

UYKUSUZ AHMET EFENDİ DÜNYA EVİNE GİRDİ.

İstanbul'da bir "şair evlenmesi haberi"de "Karanfilli Dev Amca ve "Kardan Adam Ağladı" adlı masal kitaplarıyla tanınan Ahmethan Yılmaz'dan. Bu düğünde önceki gibi davetiyesinden itibaren farklılığını hissettiriyordu. A-4 ebadında bomboş ve çok kaliteli bir kağıdın orta yerinde şair damadın el yazısı ile şu ibare yer alıyordu. "Hümeýra'yla Evleniyorum" Ahmethan Yılmaz." Kağıdın en üstünde zarif bir rik'a hatıyla Besmele-i Şerif ve en altta da tören yeri ve tarihi basılıydı.

Tören 5 Şubat'ta yine Mimar Sinan'ın eserlerinden ve Süleymaniye Camii'nin müştemilatından olan, vaktiyle devlet ileri gelenlerinin yemek yediği, bugün İstanbul'un en

seçkin ziyafet sofralarını hazırlamakla ünlü Darüzzıyafe'de gerçekleşti. Yemekten sonra Tasavvuf Musikisi Konserinin icra edildiği törende, Mevlana İdris'in düğününde de görülen edipler topluluğu, bahçede gruplar halinde çay içip sohbet ettiler. Hava serin ve güneşliydi.

HÜSEYİN ATLANSOY'DAN HABER ALINAMIYOR

Bir yıl kadar önce Eskişehir'de evlenen ve Öğretmen olarak Van'a giden Hüseyin Atlansoy, Kayıtlar ve Dergah gibi dergilerde şiirleriyle görünmesine rağmen, nerede olduğunu tanıdıklarına bildirmediğinden edebiyat çevrelerince durumu merak ediliyor. Son olarak sosyoloji asistanı olup Orta Anadolu'da bir üniversite de görev aldığı yolunda haberler dolaşıyorsa da haberin doğruluğu ve adresi yine belirsizliğini koruyor.

M.ALİ VERÇİN ASKER'DEN DÖNDÜ

Andırın Postasında "Kırmızı Kalem" ana başlığı altında yazdığı yazılardan tanıdığımız Ali Verçin, kısa dönem askerlikten kilo almış ve sırt ağrıları iyileşmiş olarak döndü. Ramazan Bayramında, DİRİ-P İstanbul İl Teşkilatındaki bayramlaşma esnasında Ali Verçin'in tokalaşma yerine ESAS DURUŞA GEÇEREK herkese asker selamı verdiği söyleniyor. Halen nişanlı ve sivil olan Verçin'in yakında evleneceği de gelen haberler arasında.

ŞÜKRÜ KARACA BOSNA'DAN DÖNDÜ

"Dünyayı dolduran Kiraz" isimli romanı ile tanıdığımız ve şiirleri Ötüken Yayınları tarafından "Anestü Nara" adıyla yayınlanan Şükrü Karaca, 400 ton gıda maddesi götürdüğü Bosna'dan görevini tamamlayıp döndü. Diyanet Vakfı'nın halktan topladığı yardımları götürme göreviyle Ramazan ayında Zagreb'e giden Şükrü Karaca, orada bir hafta kalıp gerekli teslimatı yaptıktan sonra İstanbul'a döndü. Halen Saraybosna'da gönüllü olarak yardım-dağıtım işlerinde görev alan şair Hakan Albayrak'la da bir telefon görüşmesi yapabildiğini söyleyen Şükrü Karaca, Hakan'ın durumunun iyi olduğunu bildirdi. Karaca daha sonra TGRT FM radyosunda, öğle üzeri programında Bosna intibalarını anlattı.

MUSTAFA RUHİ ŞİRİN'İN GAYRETİ

Çocuk Vakfı Başkanı, şair Mustafa Ruhi Şirin, Bosnalı göçmen çocukları bulundukları kamplarda ziyaret ederek bayram hediyesi dağıttı. Kendi imkanlarıyla temin ettiği, daha çok oyuncak ve çikolata türü hediyeleri, özel arabasıyla Tekirdağ'daki kamplara taşıyan Mustafa Ruhi Şirin'e bu çalışmalarında Ahmethan

Yılmaz'da eşlik etti. Bayramı evinde değilse, Bosnalı şehitlerin bize emaneti olan çocukların arasında geçirmeyi tercih eden arkadaşlarımızın bu güzel gayreti, müslüman sanatçının aynı zamanda öncü bir hareket adamı olduğunu da göstermesi açısından örnek ve bizim takdirimizin üstünde bir davranıştır. Ne yazık ki Mustafa Ruhi Şirin'in bu işlerde pek fazla yardımcısı bulunmadığı da üzücü bir haber olarak kulağımıza gelmektedir.

ÜSTAD SEZAI KARAKOÇ'A İLGİ ARTIYOR

Yaşayan en büyük İslam şairi, mütefekkir ve siyaset adamı Sezai Karakoç, 40'ı aşkın eseriyle başlattığı Diriliş hareketiyle, aydınlar arasında giderek daha sık gündeme geliyor. Yedi İklim dergisi geçtiğimiz Aralık sayısını Sezai Karakoç özel sayısı olarak yayınlamıştı ki ardından İzlenim Dergisi de (aylık olduğu dönemde) geniş bir Sezai Karakoç özel bölümü yayınladı. 45 yıldan beri sürekli yazan ve son 35 yıldan beri ülkemizdeki fikri, edebi ve siyasi hareketleri esastan etkilemiş, müslüman halkımızın milli şef dönemlerinden bugünlere gelmesinde, birçok müslüman aydının, sanat ve düşünce adamının, yetişmesinde büyük katkıları olmuş ve halen olmakta devam eden Sezai Karakoç'un, adeta gözlerden kaçırıldığı dönemler sona eriyor. O'nu milletimizden gizlemeye, sesini bastırmaya çalışmalar da artık fayda etmiyor ve yeni bir genç nesil Türkiye'nin büyük şairi Sezai Karakoç'u bir kere daha keşfediyor. Her ne kadar merileketimizin fikir ve siyaset hayatıyla yakından ilgilendiği ve hatta şiir de yazdığını söyleyip Sezai Karakoç'un eserlerinden bihaber gezenlere ve onunla aynı çağda, aynı topraklarda yaşıyor olmanın müthiş imkanını keşfedememiş olanlara rastlanıyorsa da, bunlar, ya gürültü efekti imal edenlerin sağırlaştırıldığı kurbanlardır, ya da, zaten hayatı boyunca hiçbir "birinci sınıf bir kafa ve eserle karşılaşmayacak olan sığ suların adamlarıdır. Okuyucularımızın böyle adamlardan uzak durmaları yetmez, gerçek birer okuyucu olmaları ve okunması gerekenin hakkını vermesi gerekir. "Diriliş" kitapları derhal okunması gerekenlerdendir.

Gelecek sayılarda şairlerden yeni haberler aktararak sizi bazen neşelendirecek, bazen üzecek, bazen de iğneleyeceğim. Belki bu sonuncusunu biraz sık yapacağım; ama en çok da buna ihtiyacımız var galiba.

* Yediiklim dergisi, Sayı 44-45 Kurbağalıdere
Cad. No: 53/2 Hasanpaşa Kadıköy İSTANBUL
Tlf: 0 216 346 65 78

* İzlenim Dergisi, Sayı 13 Selvi Sk. No: 19
Mertir/İSTANBUL

* Diriliş Yayınları, P.K. 1979 Sirkeci/
İSTANBUL

Aşkın kapısını zorladı
Gece karanlığı gözleri
Saçlarını okşadı ay ışıkları
Utancından yanakları
Gül misali allandı
Tutuşturdu yüreğimi çıra gibi
Gözlerinde dinledim seveda masallarını
Kuş kanadınq bindi yorgunluğum

Mercan Kitap'a sarıldım
Fıskırdı taştan pınarlar
Gözyaşları yukayınca hoyrat gönlümü
Kapadı kapısını pembe akşamlar

Terennüm ettim anlamadı kelimeler
"En sevgili"yi
O'nu gördüm düşlerimde
Yusuŕça yalvardım sabaha kadar

Secdegül,
Yırt artık isyankar terzilerin diktiğı kılıfları
Sana temmuz güneşini getirdim
Gözlerimin nemi buhar oldu
Bir yandım ki
Keremce

Körpe beyinleri uyuşturdu cambazlar
Zamanımı astı darağaçları
Anamın çarşafını çağdaşlığın pençesinde yırttılar
Dudaklarını öpüşlerle süslediler kutlu akşalmıların
Aşkın canevisini eritti
Gel

Secdegül,
Meyvasız olur noellerin ağaçları
Bilmez misin

Dalgaların yamaçlarından kayarken
Ölüm meleğİ gelinlik giyerek gül uzattı
Kokladı tenimizi
Alnımda yazgı olarak gel ki
Mezara uzanalım
Bulutları delsin yükseliş